

Mišraus mobilumo metodika

Parengė nacionalinės ECVET ekspertės

Roma Šimukauskienė

Ramunė Vadeikytė

Mišrus mobilumas gali būti apibrėžtas kaip suplanuotas geografinio ir struktūrizuoto virtualaus bendradarbiavimo derinys. Europos Komisija paskelbė, kad mišrus mobilumas vaidins svarbų vaidmenį „Erasmus“ programoje 2021 - 2027 m. Mišriame mobilume derės trumpas, intensyvus geografinis mobilumas mokiniams (5-30 dienų) su virtualiu mobilumu prieš, per ir (arba) po geografinio mobilumo. Virtualus mobilumas apima mokinių įsitraukimą į virtualų tarptautinį bendradarbiavimą ir virtualų bendravimą su kitais mokiniais, vadovaujant mokytojams, praktikos vadovams. Virtualaus mobilumo metu galima įgyti svarbių 21 a. įsidarbinimo įgūdžių, tokių kaip informacinis, skaitmeninis raštingumas, pasaulio suvokimas, empatija, kritinis ir analitinis mąstymas, užsienio kalbų įgūdžiai, tarpkultūrinės kompetencijos.

Mišrus ir virtualus mobilumas pradėtas taikyti universitetų. Dėl Covid pandemijos pasekmių – karantino, uždarytų sienų atsirado mišraus mobilumo poreikis ir profesiniame mokyme. Virtualus mobilumas gali kompensuoti sumažėjusias geografinio mobilumo galimybes ir suteikti mokiniams tarptautinės patirties. Virtualus mobilumas nekonkuruoja su geografiniu mobilumu. Virtualus mobilumas gali būti naudojamas kaip pasiruošimas geografiniam mobilumui, geografinio mobilumo papildymas mišriame mobilume ir kaip atskira mobilumo rūšis mokiniams arba darbuotojams, kurie negali ar nenori dalyvauti geografiniame mobilume. Virtualių mainų taip pat nereikėtų painioti su kitomis virtualaus mobilumo veiklomis, kai mokiniai gali klausyti paskaitų ar naudotis biblioteka kitoje mokymosi institucijoje. Virtualūs mainai būtinai turi apimti mokinių, mokytojų tarpusavio bendravimo, bendradarbiavimo veiklas, kultūrinių ir verslumo kompetencijų tobulinimą. Tarpkultūrinių kompetencijų, skaitmeninio, informacinio raštingumo, empatijos ugdytas nėra savaiminės virtualių mainų sudedamosios dalys, tai turi būti sąmoningai suplanuota ir įtraukta į virtualių mainų programą.

Virtualių mainų metu nėra tiesiog sujungiamos mokinių grupės. Mokytojai turi būti pasiruošę kurti virtualų mokymo turinį ir mokėti virtualiai bendrauti, imtis pedagoginės mentorystės vaidmens, siekiant paremti mokinius sprendžiant tarpkultūrinius klausimus ir pozityviai susidoroti su kultūriniais skirtumais.

Virtualių mainų dalis mišriame mobilume turi būti įvertinta ir pripažinta, suteikiant ECVET taškus, įvertinant pažymiais, įrašant virtualaus mobilumo patirtį į Europass mobilumo dokumentą, diplomo priedėlį. Mokytojams parengti ir vykdyti virtualaus mobilumo

programas yra didelis iššūkis, todėl reikėtų motyvuoti juos organizuojant mokymus, suteikiant reikiamą techninę infrastruktūrą ir akademinį pripažinimą (pvz. apdovanojimus).

Galimi įvairūs mišraus mobilumo modeliai:

- Virtualus (būnant savo šalyje) – realus (partnerio šalyje)
- Virtualus (būnant partnerio šalyje izoliacijoje)- realus (partnerio šalyje)
- Realus partnerio šalyje – virtualus (grįžus namo)

Planuojant taikyti mišrų mobilumą svarbu suprasti, kuo praktiškai mišraus mobilumo organizavimas skiriasi nuo įprasto geografinio mobilumo, kaip reikia jam pasirengti, į ką atkreipti dėmesį. Aptarsime praktinius pasirengimo ir įgyvendinimo aspektus. Svarbu suprasti šiuos reikalingus aptarti aspektus tiek patiems ruošiantis priimti mobilumo dalyvius, tiek planuojant siųsti į partnerio organizaciją.

Priimantiems partneriams. Pasirengimo etapas:

Apgyvendinimo organizavimas. Jeigu reikalinga izoliacija, atvykus į partnerio šalį, reikia organizuoti apgyvendinimą. Dažnu atveju, priimantis partneris apgyvendina bendrabutyje, o izoliacijos atveju reikia ieškoti atskirų apartamentų.

Interneto ryšio užtikrinimas ir aprūpinimas IKT priemonėmis (kompiuteriais, planšetėmis, užtikrinimas, kad veiktų kamera, mikrofonas).

Virtualaus mokymo turinio parengimas. Virtualių pamokų ciklo sukūrimas, metodikos sukūrimas.

Gerosios patirties pavyzdys: Grupė mokinių iš Vilniaus, Profesinio mokymo centro „Žirmūnai“ vyko į stažuotę Rygoje, Latvijoje. Buvo planuojama, kad stažuotė truks mėnesį, įvyko mokinių atranka. Pasikeitus situacijai, dėl užsikrėtusiųjų Covid atvejų augimo buvo įvesta 10 dienų izoliacija atvykusiems iš Lietuvos į Latviją. Rygos profesinio mokymo centras Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums dar esant pavasario karantinui pradėjo ruošti ateinantiems mokslo metams. Apklausė partnerius kada, kiek kokių specialybių mokinių, kuriam laikotarpiui jie norėtų siųsti į Latviją. Buvo siūlomos galimybės stažuotis mokymo centre arba įmonėse. Partneriai turėjo nemažą įmonių pasiūlą, buvo galima pasirinkti atsižvelgiant į mokinių patirtį, mokymo programą. Latviai turėjo patirties, nes jau pirmojo karantino metu jie buvo priėmę ilgalaikio mobilumo mokinius iš įvairių šalių, taip pat jų mokiniai stažavosi partnerių šalyse. Jau pavasarį jie turėjo organizuoti nuotolinį praktinį

mokymą ir numatė, kad per vasarą turi laiko pasiruošti rudenii, jeigu vėl tektų organizuoti virtualius mobilumus. Virėjo ir konditerio specialybių mokiniams buvo sudaryta virtualaus mobilumo programa, kuri apėmė priimančios šalies kalbos, istorijos, kultūros istorijos pamokas, restorno ir baro pamokas, kulinarijos pamokas, priimančios šalies turizmo produktus ir jų kūrimą, viešbučių ir restoranų sektoriaus inovacijas. Mokiniai gaudavo paketą reikalingų maisto produktų, įrankių ir instrukcijas. Mokytojas nuotoliniu būdu vesdavo praktinį užsiėmimą, o mokiniai būdami izoliacijos apartamentuose turėdavo galiminti kartu – tradicinius latviškus ir klasikinius patiekalus, nealkoholinius kokteilius. Taip pat jie turėdavo nufilmuoti savo darbą ir pateikti mokytojui. Už tai buvo vertinami. Įdomi užduotis buvo, kai kartą jiems buvo atvežta „slaptų produktų“ dėžė ir jie turėjo nustatyti, kurie produktai pagaminti Latvijoje.

Įgyvendinimo etapas:

Maitinimas. Jeigu dalyviai yra izoliacijoje, reikia apgalvoti, kaip bus organizuojamas maitinimas. Reikėtų atsižvelgti į laiko ir žmogiškuosius išteklius ir gerai susiplanuoti, kaip dažnai maistas bus tiekiamas. Taip pat svarbu gera komunikacija, kad dalyviai žinotų, kad jiems bus atvežti produktai, o ne paruošti patiekalai. Kada bus atvežti produktai. Ar bus galimybė patiems pasirinkti, susiplanuoti meniu. Tokios atrodo smulkmenos turėtų būti gerai apgalvotos, kad vėliau nesukeltų dalyvių nepasitenkinimo ir nepareikalautų labai daug organizatorių laiko.

Siunčiantiems partneriams. Organizuojant mišrų mobilumą, reikia atkreipti dėmesį į šiuos aspektus. Atrenkant dalyvius, svarbu juos informuoti apie šio tipo mobilumo specifiką, aptarti su dalyviais. Keičiasi vidiniai dokumentai; adaptuojama mobilumo sutartis; suteikiama techninė pagalba.

Virtualūs mokytojų vizitai. Organizuojant virtualius mokytojų vizitus, galima atsižvelgti į tai, kad partneriai yra tokioje pačioje situacijoje, todėl galima organizuoti abipusius mainus. Atsiranda iššūkis sudominti ir motyvuoti mokytojus. Jeigu mokytojai išvyksta į stažuotę arba mokytojai atvyksta į jūsų organizaciją, reikia pertvarkyti pamokų tvarkaraštį, apgalvoti, kaip bus apmokama virtualaus vizito programa.

Apibendrinant svarbu suvokti, kad virtualus ar mišrus mobilumas skiriasi nuo geografinio mobilumo. Jeigu esate suplanavę geografinį mobilumą, gali tekti viską planuoti iš naujo. Rezultatas taip pat kitoks, tačiau nebūtinai blogesnis. Gyvą bendravimą keičia virtualus, dažnai mažiau intensyvus, tačiau lavinami bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžiai, darbo kompiuteriu įgūdžiai, kūrybiškumas, kalbiniai gebėjimai. Profesiniai praktiniai įgūdžiai dažnu

atveju lavinami mažiau, nes ne visada ir ne visoms profesijoms tinka virtualus mokymas dėl įrangos ar priemonių nebuvimo namų sąlygomis.

Švietimo institucijoms prireiks laiko sukurti virtualaus mobilumo strategiją, reikiamus pajėgumus ir organizacinę struktūrą visapusiškai integruoti virtualius mainus į švietimo praktiką. Tačiau COVID-19 sukelta mobilumo krizė privertė nedelsiant šį klausimą spręsti.